

Nedre Nidelv Elveeierlag
v/leder Jørgen Idalen,
Kroken 96,
4885 Grimstad
Tlf. 99245260/ 37045171

Deres ref.xxxxxxxxxx
Xxxxxxxxxx

Konsesjonspliktavurdering – opprustning av Bøylefoss kraftverk – Nidelva i Froland kommune
Viser til brev xxxxx og de innkomne høringsuttalelsene i konsesjonspliktavurderingen.

Nedre Nidelv Elveeierlag's formålsparagraf er som følgende:
Samle fiskerettshavere i område fra sjøen til Bøylefoss kraftstasjon, for i felleskap å forvalte fiskeressurser som en del av næringsgrunnlaget i landbruket, og på en måte som skaper økt arbeide og inntektsmuligheter.

Laksestammen i Nidelva er under oppbygging. Miljødirektoratet har satt gytebestandsmålet for 2013 til 1663 kg hofisk over Rykene dam.

Laksevandring:

Det ble for ca 6 år siden bygd forløper til laksetrapp på Evenstad. De første årene var det minimal oppgang av laks. Senere år har tallet økt betraktelig selv om det fremdeles ikke er i nærheten av hva som er ønskelig. Lakseoppgang i 2012 var 66 laks, bestående av 34 hanner og 32 hoer. Det var 16 laks til i trappa, men disse måtte slippes tilbake i elva da Agder Energi stengte vannet gjennom laksevandringen. Fangst her er da 82 laks, ca 10% av fisken gjennom Rykene dam. Laksevandring i 2013 er ikke avsluttet.

El-gitter i avløpstunnelen fra Rykene Kraftverk:

Agder Energi har i høst (2013) satt i drift el-gitter i utløpet på Helle. Dette for å hindre laksen fra å gå inn i tunnelen. Det er dokumentert med forskning fra NIVA at nesten 100% av laksen vandret inn her. Fra før er fysisk gitter satt ned ca 150 m inn i tunnelen. For å få fisken ut måtte kraftverket stoppes og alt vann kjøres i elveløpet. Dette ble utført en gang pr uke i fiskevandringsperioden, med minst 5 t stopp. Laksen gikk da ut tunnelen og opp elveløpet.

Det forskes på laksevandringen i Nidelva. Alle svar er ikke funnet og mange uløste problem gjenstår, mye som kontinuerlig vil kunne utbedres, ombygges og mye som vil måtte vedlikeholdes i fremtiden.

Dagens situasjon i elva skyldes stort sett tidligere bygde dammer, kraftstasjoner og kanaliseringer som ikke hadde dagens krav i forhold til miljø etc. å forholde seg til og at andre interessenter av elva ikke var framsynt nok eller vant frem med sine krav.

Elveeierlaget mener det er sannsynlig at tappemønsteret vil bli endret med de planene som foreligger. Det er sannsynlig i forbindelse med kraftig økt slukeevne, aggregat bestykningen og varierende kraft priser. Med dagens situasjon, med varierende kraft priser over året, time for time i døgnet, dag/ natt, vil det være interesse i å kunne utnytte dette økonomisk. Få bedre betalt for den produserte kraften. Større vannføring i elva på dagtid og mindre vannføring nattetid. Vi antar at dette lettere lar seg gjøre med nye moderne maskiner kontra dagens maskiner. Vår påstand er at det vil bli et økt press og felles interesse i Arendals vassdrag

brukseierforening for å kunne utnytte dette i reguleringen av elva i fremtiden. Eventuelt endret kjøremønster vil berøre blant annet elveeierlag, private og allmenne interesser i elva

Sonc 6, fra Eivindstad til Bøylefoss, har de fleste gyteplassene i de øverste 2 kilometerne, fra Bøylestad til Bøylefoss. Denne strekningen har også fine forhold for fluefiske. Bøylestad har arealmessig det største gyteområdet på hele den lakseførende delen av elva fra sjøen og opp.

Spørsmål angående avløpstunnelen:

Hvor langt inn i tunnelen kan laksen vandre? Er det planlagt fiskesperre i utløpet av tunnelen?

Hvis det ikke er forberedt noen fiskehindrende tiltak i tunnelutløpet må dette igangsettes umiddelbart.

Ved regulering, hvor raskt vil endringer kunne skje på strekningen Bøylefoss/Evenstad? Hvor mye vil vannivået stige/synke? Hvor langt fra utløpet vil det være utilrådelig å oppholde seg for fiskere/annet bruk av elva?

Et utløp som skal føre 150 m³/s vann vil ha en viss størrelse. Dagens 4 rør fører 125 m³/s. Hvordan skal det utformes? Vil det være nødvendig å kanalisere for å få ut 150 m³/s med tilfredsstillende virkningsgrad. Kan eventuelt kanalisering igjen sørge for ytterligere redusert vannstand i øvre del på lave vannføringer, og redusert vannhastighet, vannstand på gyteplssser i dag. Anlegget vil favne over et område og ikke bare eksakt der utløpet er tegnet inn. Følger av dette?

Evenstad Kraftverk:

Kraftverket her er under planlegging for eventuelt ombygging, forsterking og modernisering. Det er da en selvfølge at fiskevandring av smolt og vinterstøinger utføres etter dagens krav. Det må tilrettelegges for å oppnå de krav som samfunnet setter for å ivareta en utrydningstruet fiskeslag. Det vil da være en helt annen lakseoppgang forbi Evenstad dam og området mellom Evenstad og Bøylefoss kan åpnes for fiske.

Det er i dag etablert en gruppe for reetablering av laks i Nidelva. Denne består av følgende etater, personer:

Svein Haugland: AE Vannkraft

Edgard Ommundsen: AE Vannkraft

Dag Matzow: Fylkesmann. Miljøvernavdeling

Martin Due Tønnesen: Froland Kommune

Roy Langåker: Miljødirektoratet

Jan Willy Kaldal: Kalkingsgruppa for Nidelva

Jørgen Idalen: Nedre Nidelv Elveeierlag

Tore Moc: Fiskeoppsyn

Frode Kroglund: NIVA

Tilsvarende gruppe må opprettes for å oppfylle de krav som settes til optimal forvaltning av laks.

Minstevannføring:

Det må innføres minstevannføring i elveløpet for å få vanngjennomstrømming.

Ny mer-utnyttelse av elva i form av kraftproduksjon bør utløse en plikt for kraftverkseier i å sørge for at eget kraftverk's anlegg hindrer minst mulig (blant annet på fiskevandring) og må etterleve dette i fremtiden

Elveierlaget håper å kunne påvirke for at utbyggingen av Bøylefoss kraftstasjon vurderes grundig etter dagens regler og miljøkrav slik at elva kan forvaltes på best mulig måte.

Vi vil fraråde at det gis fritak for konsesjonsbehandling etter §8 og §10 i vannressursloven.

Hilsen

Jørgen Idalen